

PASAULIS
AUKŠTYN
KOJOM

Buvo ramus šiltas vasaros vakaras. Monika, kaip ir kiekvieną dieną, kai viešėdavo kaime, vaikštinėjo su seneliu paupiu. Po truputį temo, kad jiedu jau suko namų link. Pro seną dvarą, kvepiančią liepų alėją, paslaptiną bažnyčią... Gal ir būtų taip sau raimai parpėdinę, jei virš Monikos galvos staiga nebūtų kažkas tamšaus šmëstelėjės.

- Žiūrėk, žiūrėk, seneli, kas čia per paukštis?
- Pati tu paukštis! - pasigirdo kiek irzlus balselis...
- ?!!

Netekė amo Monika su seneliu atsargiai dairėsi aplink, vis dar nesuprasdami, kas čia galėtu juos kalbinti...

- Nagi, pakelkit akis nors kiek aukščiau! Aš gi čia! – vėl tas pats keistokas balsas...

Paklusę tokiam raginimui abu užvertė galvas ir senos bažnyčios fone išvydo tamsų benardantį ore šešėlį. Monika įsikibo seneliui Antanui į ranką ir škarkt jau tyliai sušnibždėjo:

- Kas čia toks?
- Nemanyk, kad negirdėjau! – vėl pyktelėjės atsiliepė mažasis padarėlis, - mano klausa gerokai geresnė nei jūsų – žmonių! Matau, kad nepažįstat manės, teks pačiam prisistatyti – aš šikšnosparnis! – išdidžiai iškėlės galvą taré tas keistasis mažylis, - na, tiesą sakant, turėčiau sakyti šikšnosparniukas... - jau ne tokiu pakiliu balsu pridėjo naujas Monikos pažystamas.
- Šikšnosparnis?.. - nepatikliai pratarė mergaitė, - niekuomet nebuvalau mačiusi gyvo šikšnosparnio. O kur tavo lizdas?
- Nagi dar kartą sakau – aš ne paukštis, ir lizdo man visai nereikia! Prašyčiau tai įsidémēti! Esu toks pat žinduolis, kaip ir jūs, žmonės.
- Žinduoliai, tai tie gyvūnai, kurie veda gyvus jauniklius ir mamos maitina juos savo pienu, - įsiterpė seneli. – Šikšnosparniukas teisus, tuo požiūriu esam labai panašūs.

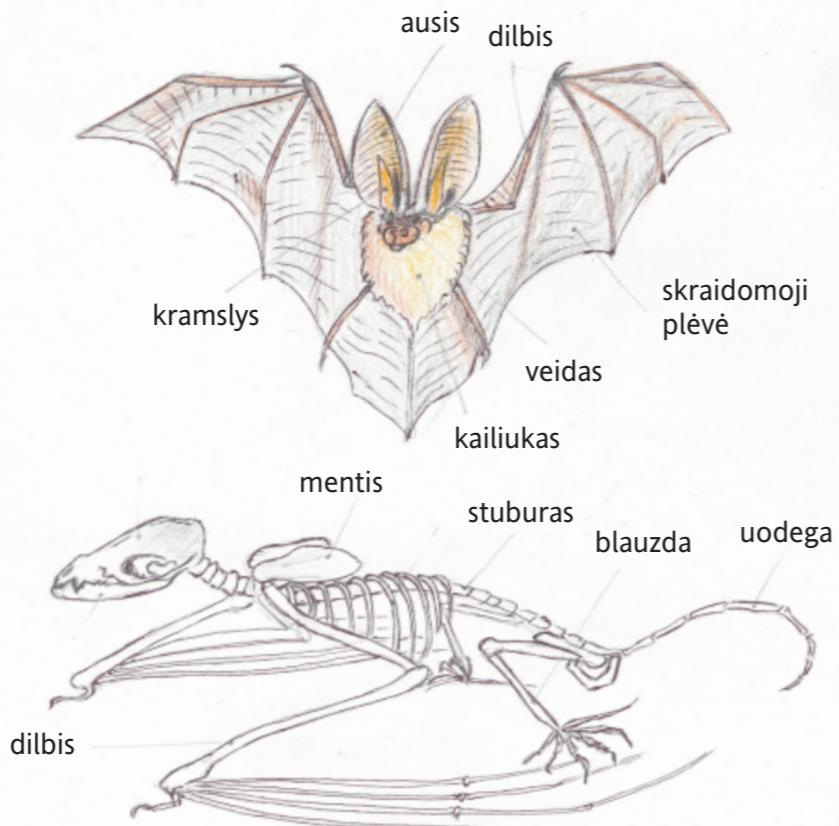

Sandara

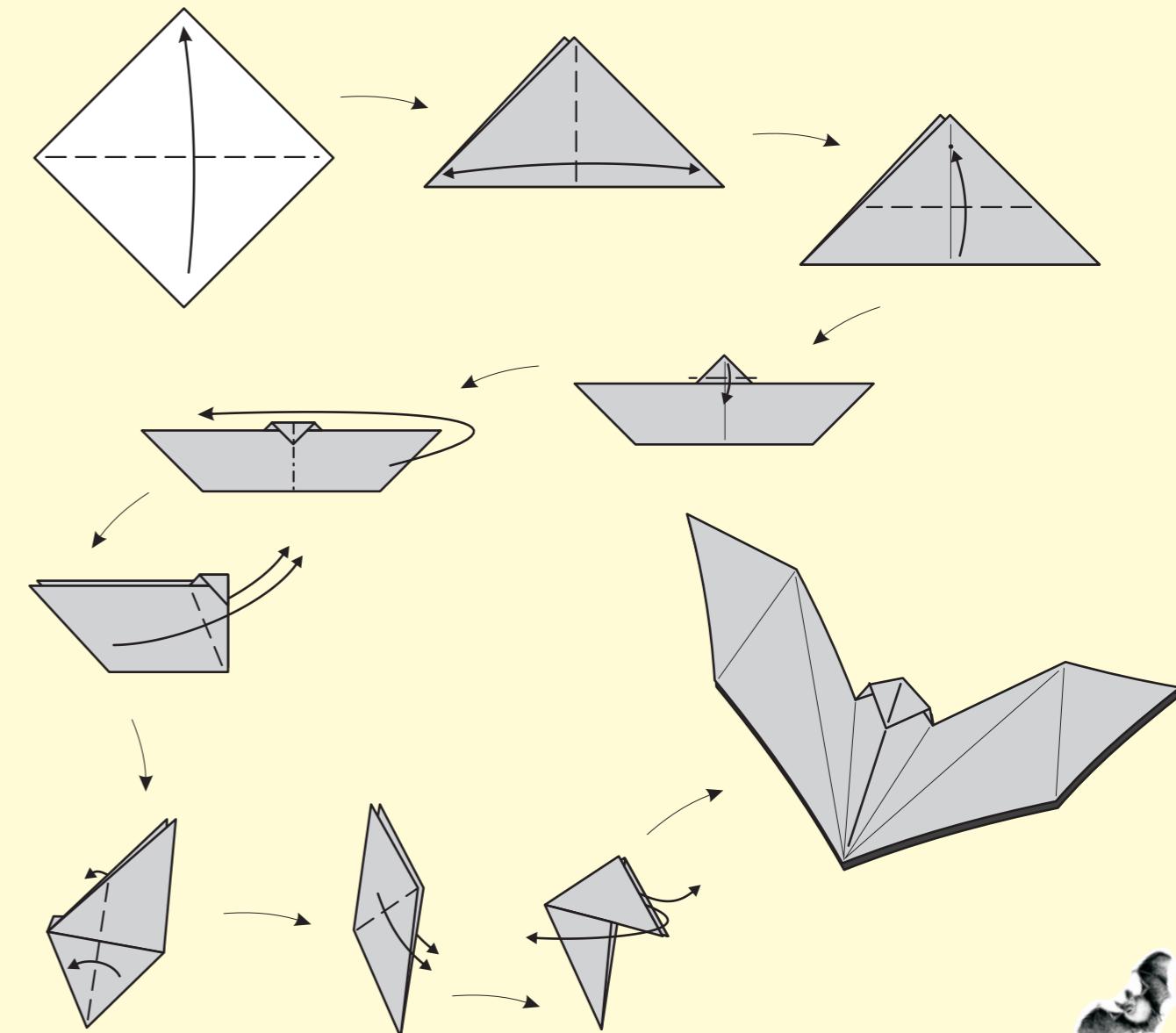
Monika, vis dar sunkiai suvokdama, kas čia vyksta, prisėdo ant suoliuko prie senosios kaimo bažnyčios. Šalia, ant seno klevo šakos žemyn galva pakibo ir šikšnosparniukas. Dabar mergaitė galėjo jį apžiūrėti iš arčiau: tikrai, jų paukštį visiškai nepanašus, kas kad skraido. O be to ir plunksnų neturi – visas kūnelis padengtas švelniu rusvai pilku šildančiu kailiuku. Snapo nė žymės – veidelis labiau priminė mielą peliuką ar žiūrkėną – matėsi mažutėliai aštrūs dantukai. O geriau įsižiūrėjus galėjai pastebėti ir šikšnosparnio pirštukus su aštriais nagučiais, kurias jis buvo įsikibęs į seno medžio šaką.

– Tikrai...

Dabar pati matau, kad neturi nieko bendro su paukščiais. Tu esi tikras žvėrelis, tik man vis dar atrodai gan keistas, – prisipažino Monika.

Šikšnosparnio origamis

Maistas

– Tai todėl, kad mažai kas mus mato, nes šikšnosparniai aktyviausiai naktį, kai jūs paprastai miegate... Ir gal dar ir dėl to taip mažai žmonės apie mus težino, - liūdnokai tarė šikšnosparniukas. –

Nesuprantu, kuo mes prastesni už kitus žvėrelius, kad mumis taip mažai domisi... Sakyčiau gal net geresni, naudingesni žmonėms. Juk pagrindinis mūsų maistas – visokiausi vabzdžiai. Aš, pavyzdžiui, ypač mėgstu uodus, mmm, kokie jie gardūs!

– Ką tu sakai? Tai juk puiku! Vadinasi kuo daugiau šikšnosparnių gyvens šalia mūsų, tuo mažiau bus aplinkui uodus, kurie taip bjauriai mane kandžioja, o ir visokių kitų kenkėjų, nuėdančių vaismedžius, daržoves... Tu tikras šaunuolis, šikšnosparniuk, galėtum visą laiką skraidioti aplink mane ir ginti nuo uodus ar kokių kitų įkyrių zyzlių! – džiaugsmingai šūktelėjo Monika.

Šikšnosparnių meduoliai

500g miltų
200g medaus
200g cukraus
100g margarino
2 kiaušiniai
kepimo milteliai

1 šaukšteliš meduolių prieskoniu (galima ir patiem sumaišyti iš maltų gvazdikelių, cinamono, kardamono ir muskato riešutų).

Medų, cukru ir margariną šildai, kol išsileidžia į vientisą masę, atvésini,

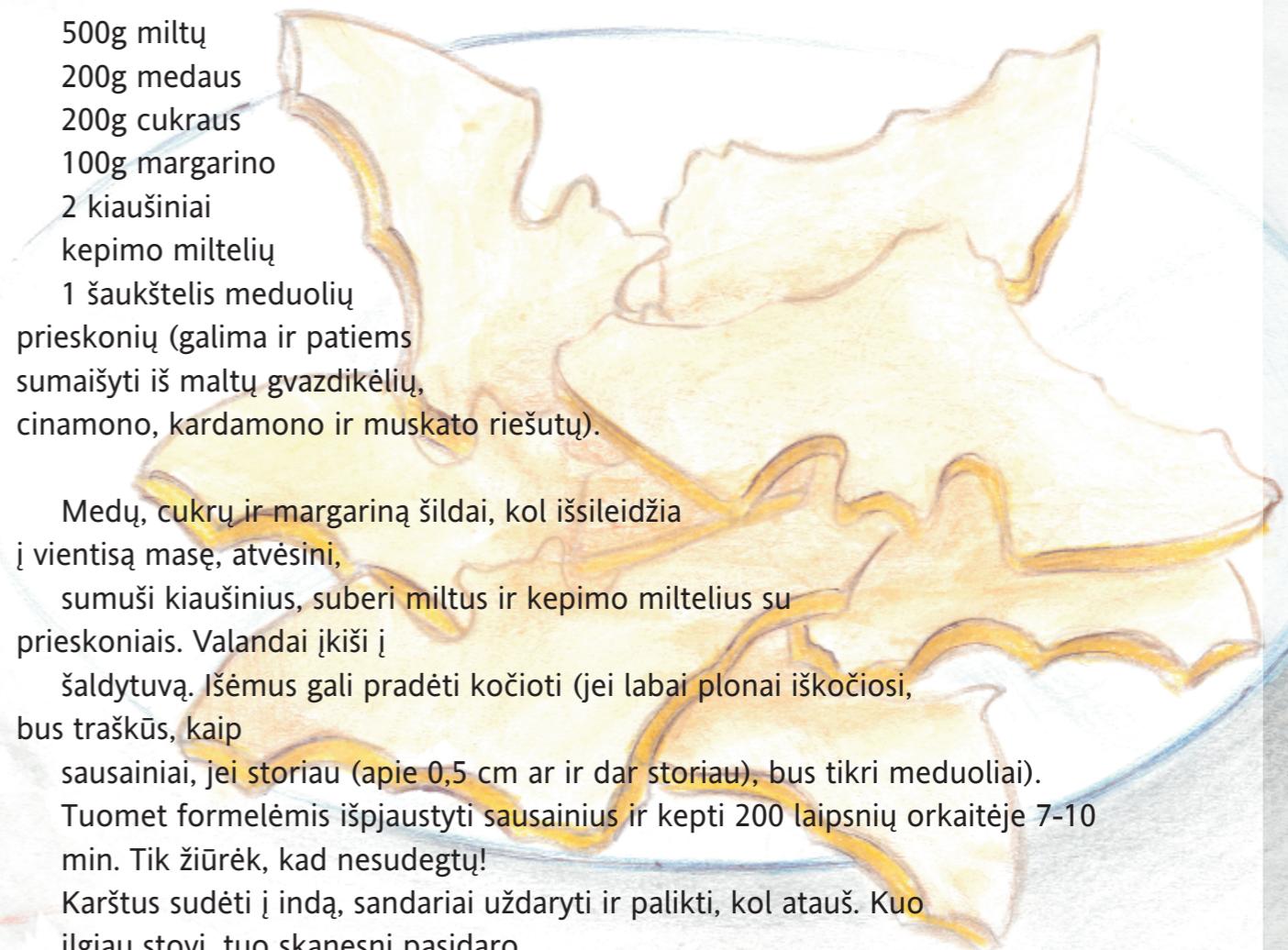
sumuši kiaušinius, suberi miltus ir kepimo miltelius su prieskoniais. Valandai įkiši į

šaldytuvą. Išėmus gali pradėti kočioti (jei labai plonai iškočiosi, bus traškūs, kaip sausainiai, jei storiau (apie 0,5 cm ar ir dar storiau), bus tikri meduoliai).

Tuomet formelėmis išpjauti sausainius ir kepti 200 laipsnių orkaitėje 7-10 min. Tik žiūrėk, kad nesudegtų!

Karštus sudėti į indą, sandariai uždaryti ir palikti, kol atauš. Kuo ilgiau stovi, tuo skanesni pasidaro.

Skanaus!

Šikšnosparnių gyvenimo būdas

Pamažu mergaitė įsiderasino ir vis daugiau ėmė klausinėti apie šikšnosparniuko gyvenimą: ką jis paprastai veikia dienomis, jei naktį nemiega, kur jo mama ir tėtė, ar turi broliukų, sesučių... Šikšnosparniukas mielai pasakojosi, o Monika klausėsi net išsižiojusi. Pasirodo, kad šikšnosparnių mamos per metus gali susilaukti tik vieno vaikelio. Na, kartais, tiesą sakant, vienu metu gali gimti ir du mažyliai – dvynukai. Bet gi ir žmonėms taip būna! Ir pirmosiomis dienomis, kai šikšnosparniukai dar būna visiškai bejégiai, mamos, skrisdamos maitintis, nešasi ant krūtinės ir savo mažylius. O ir paskui nesiliauja jais rūpintis – kasdien maitina savo pienu. Ir taip daugiau nei mėnesį, kol mažyliai sustiprėja ir jau patys gali susirasti maisto – susimedžioti vabzdžių.

Bet Monikai įdomiausia buvo tai, kad, pasirodo, šikšnosparniukų mamos, belaukdamos gimstančių savo mažylių, o ir vėliau, juos augindamos, visos laikosi drauge: susiburia į taip vadinas kolonijas. Būdamos drauge kartu prižiūri visus mažylius, o jei kartais nutinka nelaimė ir kokio šikšnosparniuko mama žūsta, tai kitos mamos nepalieka jo likimo valiai – maitina ir prižiūri kaip ir savo pačios vaikelj.

Vėliau šikšnosparniukas ēmė pasakoti, ką ruošiasi veikti pasibaigus vasarai: pasirodo, artėjant žiemai, atvésus orams, šikšnosparniai, it kokios meškos, įminga! Kartais žiemoja susibūrė į įvairaus dydžio grupes, kartais ir po vieną pramiega iki pavasario...

- Mieliausiai apsistojame ten, kur nėra skersvėjų, niekas netriukšmauja ir netrukdo mūsų miego, - pasakojo šikšnosparniukas, - o kai kurie šikšnosparniai su mumis Lietuvoje nepasilieka - išskrenda žiemoti į šiltesnius krašus, kur gali susirasti pakankamai maisto: įvairiausią vabalėlių, musių ir skaniųjų uodų.

Šikšnosparniai dažnai gyvena urvuose

9

10

- Bet Monika, - susirūpinusiu balsu pratarė šikšnosparniukas, - žinai, labai gerai, kad sutikau judu su seneliu. Ir kad galiu paprašyti – jei kada rastumėt žiemą miegančius mano giminaičius – nežadinkit jų: neimkit jų rankas, nešvieskit jų mus, netriukšmaukit. Leiskit mums ramiai sulaukti pavasario – tai labai svarbu, nes išsibudindami mes prarandame daug jėgų, kurių mums prieiks pavasarj. Tokie išsibudinimai gali būti pražūtingi... O be to, žmonės ir taip pakankamai pridaro rūpesčių – nugriauna senus namus, kur mėgdavome žiemoti ar tik vasaromis nakvoti, išpjauna senus drevétus medžius, kurie taip pat teikdavo mums pastogę... Žinoma, kai kurie nepamiršta mumis pasirūpinti – pagamina specialius namus – inkilus, kurie atstoja medžių dreves...

- Seneli, seneli, bet juk mudu taip pat galime iškelti inkilų šikšnosparniams? Aš nenoriu, kad šikšnosparniai liktų be namų! – kreipėsi į senelį Monika.

Padaryk šikšnosparniui inkileli

Dar turbūt ilgai šitaip būtų šnekučiavęsi naujieji draugai, bet pamažu visai sutemo ir šikšnosparniukas tarė:

- Žinai, Monika, atrodo jau pakankamai vėlu, ir man laikas į medžioklę! Likit sveiki, iki pasimatymo!

Tą vakarą Monika dar ilgai negalėjo užmigti, vis prisimindama savo naujają draugą ir su nekantrumu laukdama, kada vėl galės susitikti.

O kitą rytą, abstulbindama visus namiskius, ji prabudo kaip niekad anksti, nes labai jau magėjo kuo greičiau apie savo mažajį naujajį draugą pasipasakoti kiemo vaikams. Tai nustebis visi! O gal net nepatikės... Tik pamanykit – susidraugauti su tikru šikšnosparniu! Tad Monika, genama tokią minčią, mikliai pasiklojusi patalélius ir dar pačiupusi nuo stalo močiutės šviežiai iškeptų meduolių, išlėkė į kiemą. Klausytojų, tiesa, dar nebuvo labai daug – kas gi nemégsta ilgiau pamiegoti, o ypač per vasaros atostogas...? Tačiau tai né kiek nesutrukė Monikai apskelbtai, kad šiandien jų kieme bus organizuojama šikšnosparnių šventė ir visi dalyviai laukiami su specialiomis karūnomis*!

---

*Kaip pasidaryti popierinę karūnq su šikšnosparniu: atsikirpk ilgą popieriaus juostą – tokią, kad užtektų apsijuosti aplink galvą ir dar liktų sujungimui. Jei neužtenka iš vienos juostos, sujunk kelias. Nusipiešk šikšnosparnį – kokj tik nori: skrendantį, kabantį ir t.t. (gali žvilgtvert į šias nuotraukas). Dabar belieka išsikirpti savo nupieštajį šikšnosparnį ir priklijuoti jį prie popierinės juostos arba prisegti sākabélémis. Štai tu ir turi puikiausią šikšnosparninę karūnq! Dabar tikrai patektum į šikšnosparnių šventę!

